

KULUTTAJALIITON HISTORIA

1990-2015

KOHOKOHTIA

Kirjoittanut Leena Simonen
Toimittanut Katri Jakosuo

KULUTTAJALIITTO
KONSUMENTFÖRBUNDET

“Markkinavaimien puristuksessa yksittäinen kuluttaja jää helposti alakynteen. Kuluttajien oma puolustusliitto antaa turvakuut sille, että kukaan ei joudu yksin ponnistelemaan oikeuksiensa puolesta.”

Leena Simonen, Kuluttajaliitto - Konsumentförbundet ry:n puheenjohtaja

Ulkoasu ja taitto: Miltton

Kuvitus: Leena Simosen, Sinikka Turusen,
Katri Jakosuo ja Kuluttajaliiton arkistot

Paino: Erweko Oy, Helsinki 2015

Julkaisija: Kuluttajaliitto - Konsumentförbundet ry

ISBN:

978-952-9787-55-5 (nid.)

978-952-9787-56-2 (pdf)

SISÄLTÖ:

1990	Uusi itsenäinen ja riippumaton kuluttajaliitto syntyy
1991	Aktiivista jäsenhankintaa
1992	Talous- ja velkaneuvonta kehittyy
1993	Kansainväliset yhteydet vahvistuvat
1994	Vuoden Kuluttajateko -tunnustus jaetaan ensimmäisen kerran
1995	Suomi osaksi Euroopan unionia
1996	Aluetoimisto paikallisen edunvalvonnan tueksi
1997	Kestävä kehitys keskiöön
1998	Puheenjohtajan valtikka vaihtui
1999	Eettisemmän elintarvikeketjun puolesta

TIETOA VUOSIEN VARRELTA 1990-2015

2000	Velkaneuvonta kuntien vastuulle
2001	Euroja, tuloja ja äkkilähtöjä
2002	Kuluttajaliitto kunnallisen kuluttajaneuvonnan tukena
2003	Yhteistyö Baltian maiden kanssa tiivistyy
2004	Kuluttajajärjestöjen yhteistyö vahvistuu
2005	15 vuotta kuluttajien äänitorvena
2006	Palveludirektiivistä digitelevisioon
2007	Asumisneuvontaa maahanmuuttajille

KULUTTAJALIITON HANKKEITA 1990-2015

2008	Kultsi Napponen SuomiAreenalla
2009	Vaatimuksia vahvan kuluttajansuojan puolesta
2010	Kuluttajaliike yhdistyy ja liiton nimi muuttuu
2011	Suurten hallinnollisten muutosten vuosi
2012	Kuluttajajärjestöjen asema vahvistuu
2013	Kuluttajaliiton historian suurin hanke alkoi
2014	Kuluttaja-lehti osaksi kuluttajaliikettä
2015	Kuluttajaliiton viestintä kehittyi

KULUTTAJALIITON PUHEENJOHTAJAT JA PÄÄSIHTTEERIT

UUSI ITSENÄINEN JA RIIPPUMATON KULUTTAJALIITTO SYNTYY

Kokonaan uusi valtakunnallinen Suomen Kuluttajaliitto perustettiin Helsingissä 18.6.1990. Samalla aiemmin toimineen Suomen Kuluttajaliiton toiminta purettiin ja sen voimavarat siirrettiin uuteen liittoon. Muutosprosessin taustalla oli neljän palkansaajakeskusjärjestön (SAK, Akava, STTK ja TVK) ja Suomen Kuluttajaliiton perusteellinen valmistelutyö. Uuden kuluttajaliiton tukijoihin kuului myös muun muassa kuluttaja-asioista vastaava ministeri **Pertti Salolainen**.

Uudistuksen tavoite oli luoda maahamme laaja-alainen, itsenäinen ja riippumaton kuluttajaliitto, jonka toimintaan kaikki kuluttaja-asemastaan kiinnostuneet ihmiset voivat osallistua. Uusi liitto kannusti kuluttajia toimimaan aiempaa enemmän ja aktiivisemmin paikallisesti. Esimerkiksi hintaseurannat tarjosivat otollisen pohjan uusien riippumattomien paikallisten kuluttajayhdistysten perustamiselle.

Uuden Suomen Kuluttajaliiton puheenjohtajaksi valittiin ministeri **Kaj Bärnlund**. Varapuheenjohtajiksi valittiin toiminnanjohtaja **Pekka Rinne** sekä tutkimusasiamies **Riitta Martiskainen**. Valtuuston puheenjohtajaksi valittiin sihteeri **Eeva-Kaarina**

Perustavan kokouksen puheenjohtajisto, sihteeri ja logo.

Nissilä. Uudessa liitossa palkansaajakeskusjärjestöt jättyivät taka-alalle.

Yksi ensimmäisen toimintavuoden merkittävimmistä aktiviteeteista oli hintaseurantakampanja, joka herätti laajaa kiinnostusta myös mediassa. Hintaseurannassa vertailtiin 35 päivittäistavaran muodostaman tuotekorin keskihintoja koko maassa neljästi vuoden aikana. Tuotekorin hintojen lisäksi kampanjassa tarkkailtiin myös hinta- ja päiväysmerkintöjä sekä tuotteiden laatua. Päivittäistavaroiden lisäksi 42 paikkakunnan kuluttajaryhmät seurasivat parturi-, kampaamo- ja pesulapalveluita. Lisäksi Kuluttajaliitto järjesti muun muassa Kilpailu laskee hintoja -seminaarin.

Kuluttajien terveyden ja talouden edistämiseksi liitto otti kantaa muun muassa tuoteturvallisuuslain,

liikevaihtoverotuksen ja kilpailulainsäädännön uudistamiseen. Liitto julkisti näkemyksensä elintarvikkepolitiikkaan sekä puuttui ravintorasvojen hinnoitteluperusteisiin. Ylivelkaantuneiden neuvonnasta saamiensa kokemusten pohjalta Kuluttajaliitto otti kantaa velkojen sovittelumenettelyyn. Kannanotossaan liitto kannatti sovittelumenettelyn käyttöön ottamista myös Suomessa.

1990
Itsenäinen
Kuluttajaliitto
perustetaan

Lisäksi Kuluttajaliitto järjesti useita kuluttajapolittisia koulutustapahtumia ja -seminareja, joiden aiheita olivat ympäristö ja kiertämys, asuminen, elintarvikkeiden laatu, tuoteturvallisuus, pankkipalvelut, kuluttajansuoja sekä kuluttajapolitiikka yleensä.

Alkuun uuden liiton toimitilat sijaitsivat Hakaniemessä osoitteessa Toinen linja 2 ja liitossa työskenteli yhteensä 17 henkilöä.

AKTIIVISTA JÄSENHANKINTAA

Toisena toimintavuotena Kuluttajaliitto laati vapaille kuluttajaryhmille periaatteet. Yhteistyön keskeiset periaatteet olivat:

- Kuluttajaryhmien toiminnan tuli olla avointa kaikille niille, jotka halusivat parantaa kuluttajan asemaa.
- Toiminnan tuli olla sitoutumatonta.
- Tavoitteena ei saanut olla minkään puoluepoliittisen tai muun kuin kuluttajaedun ajaminen.
- Ryhmän tuli sitoutua toiminnassaan vain Suomen Kuluttajaliittoon.
- Toimintaryhmä ei saanut asettaa ehdokkaita kunnallisiin luottamustehtäviin eikä sitoutua joihinkin yksittäisiin kunnallisiin päättäjiin.
- Toimintaryhmä ei myöskään saanut liittyä minkään muun järjestön jäseneksi ja sen sisäisessä toiminnassa tuli noudattaa demokraattisia menettelytapoja.

Valtakunnallinen jäsenhankintakampanja toteutettiin yhteistyössä palkansaajakeskusjärjestöjen ja kuluttajayhdistysten kanssa. Ammattiyhdistyslehdissä julkaistiin kuluttajatoimintaan kannustavia

ilmoituksia. Paikallisia viestintätapahtumia järjestettiin kuluttajayhdistysten perustamistilaisuuksien ja kuluttajayhdistysten muiden tapahtumien yhteydessä. Kampanja oli esillä myös paikallisradioissa ja -lehdissä. Kuluttajaliitto ja sen paikallisyhdistykset osallistuivat muun muassa messutapahtumiin. Toimintaa esiteltiin myös monissa tilaisuuksissa eri puolilla maata luentojen muodossa.

Kuluttajaliitto toteutti läpi vuoden laajaa ruoan hintaseurantakampanjaa sekä herätti keskustelua pankkipalveluiden hinnoista. Pankkipalvelujen hintavertailuun liittyen Kuluttajaliitto järjesti myös seminaarin.

Vuoden 1991 aikana Kuluttajaliiton jäsenkirje korvattiin lehdellä, jonka nimi oli Kuluttajan Tuntosarvi. Lisäksi liitto aloitti jäsenjärjestöille tarkoitetun artikkelipalvelun. Ensimmäiset artikkelit käsitelivät kuluttajaa pankkipalvelujen viidakossa, uuden tuotestavuolain merkitystä kuluttajille sekä ympäristön tulevaisuutta ja kuluttajan ratkaisuja. Liiton henkilöstön määrä kasvoi 18 työntekijään ja toimitilat siirtyivät Hakaniemestä Töölöön ja toimiston uudeksi osoitteeksi tuli Mannerheimintie 15.

1991
Toteutetaan laaja
ruoan hintaseurantakampanja

“Kuluttajaryhmien toiminnan tulee olla avointa kaikille niille, jotka haluavat parantaa kuluttajan asemaa.”

Kierrätystapahtuma Vantaalla.

1990

1991

TALOUS- JA VELKANEUVONTA KEHITTYY

Kuluttajaliitto kiinnitti markkinatarkkailussaan erityistä huomiota kelvottomiin ja ympäristön kannalta haitallisiin tuotteisiin, ylipakkaamiseen sekä tuotteiden ja palveluiden hintoihin ja hintamerkintöihin. Lisäksi Kuluttajaliitto vaati hintaseurannan kautta kerättyjen tietojen perusteella hintojen alentamista.

- Vuoden 1992 tapahtumiin kuuluivat muun muassa:
- Kuntalainen kuluttajana -yleisötilaisuudet
 - EY ja elintarvikkeiden laatu -seminaari
 - Kuluttajat ja EY -kampanja
 - Hintamerkinät paikallaan -kampanja.

ETA-sopimukseen liittyvien asioiden lisäksi Kuluttajaliitto herätti keskustelua elintarvikevalvonnan tilasta sekä tuotti materiaalia, jonka avulla kuluttajat pystyivät boikotoimaan Nestlén tuotteita. Yhdysvalloista alkaneessa ja muihin länsimaihin levinneessä boikotissa oli kyse Nestlén epämorallisesta tavasta markkinoida äidinmaidonvastikkeita kehitysmaihin.

Kuluttajaliitto vaati valtioneuvostolta tehokkaita käytännön keinoja kilpailu- ja kuluttajapolitiikan

edistämiseksi. Lisäksi Suomen hallitukselle osoittamassaan kannanotossa Kuluttajaliitto vaati kuluttajansuojan kehittämistä muun muassa seuraavin keinoin:

- asunnon ostajan oikeusturvaa parannetaan säätämällä asuntokauppalaki
- kuluttajien ylivelkaantuminen estetään luomalla lakisääteiset perusteet kuluttajien velkasaneeraukselle
- kuluttajansuojalakeja täydennetään laatimalla tarvittavat kulutusluottoja ja kulutuspalveluksia koskevat säädökset
- joukkokannelainsäädäntö (ryhmäkanne) otetaan käyttöön, jotta kuluttajien asema vahvistuu keskittyvillä ja kansainvälistyvillä markkinoilla.

Suomen Gallupin tekemän tutkimuksen mukaan 40 prosenttia kansalaisista tunsii Kuluttajaliiton.

1992

40% suomalaisista tuntee Kuluttajaliiton

Vuoden 1992 aikana Kuluttajaliitto aloitti kuluttajien velkaneuvontaan liittyvien valtakunnallisten verkäjäjestytoimikuntien organisoimnin eri yhteistyökumppaneiden kanssa. Uusien toimikuntien toiminta liittyi vuoden 1993 alussa voimaan tulevaan lakimuutokseen, joka koski yksityishenkilön verkäjäjäjestytyä.

Vuoden aikana myös Kuluttajaliiton jäsenistössä

tapahtui suuria muutoksia. Puheenjohtaja Kaj Bär-lund erosi tehtävästään ja hänen tilalleen liittokouks valitsi tutkimusjohtaja Elisabeth Helanderin. Lisäksi yksi Kuluttajaliiton keskeisistä tukijäsenistä lopetti toimintansa, kun Toimihenkilö- ja Virkamies-järjestöjen Keskusliitto ajautui konkurssiin.

KANSAINVÄLISET YHTEYDET VAHVISTUVAT

Vuoden 1993 aikana käytiin keskustelua julkisista palveluista käyttäjän näkökulmasta. Keskustelun painopiste laajeni hintojen lisäksi koskemaan myös hyödykkeiden laatua. Lisäksi Kuluttajaliitto otti kantaa potilaan asemaa ja oikeuksia koskevaan lakiin sekä nosti esiin kuluttajan oikeudet toimeentuloturvaan haettaessa ja sen tasoa määriteltäessä.

Kuluttajat hallitsevat oman taloutensa -teeman alla kuluttajajyhdistyksiä kehoitettiin osallistumaan velkaneuvontatoimikuntien työhön omalla paikkakunnallaan. Tavoite oli, että jatkossa myös kuluttajajyhdistykset pystyisivät antamaan talous- ja velkaneuvontaa. Lisäksi Kuluttajaliitto järjesti velkaneuvontaseminaareja sekä antoi yksityishenkilöille henkilökohtaista velkaneuvontaa.

Oikeudellisen edunvalvonnan pääpaino oli julkisoikeudellisissa asioissa sekä erityisesti massasopimuksien kuluttajansuojan parantamisessa. Lisäksi Kuluttajaliitto otti kantaa muun muassa asuntokauppaan, julkiseen liikenteeseen sekä pankki- ja vakuutustoimintaan. Kuluttajien oikeudellista edunvalvontaa kehitettiin avaamalla Kuluttajan lakipiste eli oikeudellista neuvontaa kuluttaja-asioissa antava puhelinpalvelu.

Kuluttajaliitto järjesti muun muassa jätehuoltoseminaarin, selvitti terveyspalvelujen laatua ja saatavuutta sekä kampanjoi aktiivisesti haitallisen tarjousmarkkinoinnin loppumisen, puhelinmyynnin kuriin saamisen ja ekomainnon totuudenmukaisuuden puolesta. Lisäksi liitto teki yhteistyötä kuluttajajyhdistysten kanssa ympäri Suomea järjestettyjen kompostointitapahtumien puitteissa.

Kuluttajaliiton kansainvälisen toiminnan tarkoituksena oli vahvistaa suomalaisten kuluttajien kuluttajansuojaa. Kuluttajaliitto tiivisti ja laajensi kansainvälisiä yhteyksiään osallistumalla aktiivisesti muun muassa seuraavien tahojen toimintaan:

- EFTA:n neuvoo-antava kuluttajakomitea (EFTA Consultative Consumer Committee, EFTA-CCC)
- Pohjoismainen kuluttajaneuvottelukunta (Nordisk Konsumentutskott, NKU)
- Euroopan Kuluttajaliitto (Bureau Européen des Unions de Consommateurs – The European Consumer Organisation, BEUC)
- Kansainvälinen Kuluttajajärjestöjen Liitto (International Organization of Consumers Unions, IO-CU).

Kuluttajaliitto vahvisti myös yhteistyötään pohjoismaisten sisarorganisaatioidensa kanssa (Forbrugerrådet Tænk, Förbrukarrådet, Neytendansamötökin ja Sveriges Konsumenter). Lisäksi Kulutta-

Kuluttajaliiton uudet säännöt esittelyssä.

jaliitto sai edustajan uuteen kuluttajien eurooppalaisen standardisointijärjestön hallitukseen (The European Association for the Co-ordination of Consumer Representation in Standardisation, ANEC).

1993

Julkisia palveluja tarkastellaan käyttäjälähtöisesti

Kuluttajaliitto sai kaksi uutta tukijäsentä (Suomen Potilasliitto ja Eläkkeensaajien Keskusliitto). Työntantajarooliaan Kuluttajaliitto kohensi liittymällä Palveluolajen Toimialaliiton jäseneksi sekä uudistamalla henkilöstön palkkausjärjestelmää ja henkilöstökoulutusta.

VUODEN KULUTTAJATEKO -TUNNUSTUS JAETAAN ENSIMMÄISEN KERRAN

Paljon keskustelua herättänyt kirja.

Suomen ja Viron kuluttajaliittojen edustajien yhteistapaaminen Porissa.

Vuosi 1994 oli suomalaisten kuluttajien kannalta monessa suhteessa käänteentekevä vuosi, sillä suomalaiset äänestivät lokakuussa EU-jäsenyydestä. Suomen Kuluttajaliitto ei ottanut kantaa Euroopan unionin jäsenyyden puolesta tai sitä vastaan, vaan keskittyi tiedottamaan neutraalisti kuluttajia EU-jäsenyyteen liittyvistä asioista.

Suomen EU-jäsenyyteen liittyvä keskustelu vaati Kuluttajaliitolta huomattavaa panostusta kansalais-keskusteluun ja kuluttajalähtöiseen vaikuttamiseen. Kuluttajaliiton mielipidettä kysyttiin laajasti ja liiton asiantuntijat saivat paljon näkyvyyttä mediassa. Kuluttajat odottivat erityisesti elintarvikkeiden hintojen laskua, mutta samalla he olivat huolissaan kuluttajansuojan tason säilymisestä, tuoteturvallisuudesta sekä vaikuttamismahdollisuuksistaan.

Kuluttajille annettiin oikeudellista neuvontaa kuluttaja-asioissa puhelimitse sekä paikallisten kuluttajayhdistysten järjestämissä tilaisuuksissa. Kuluttajaliiton toimitaloissa pidettiin torstaisin luentosarja, jossa

käsiteltiin erilaisia kuluttajien arkeen liittyviä teemoja, kuten sähköturvallisuutta. Kuluttajayhdistysten jäsenille järjestettiin myös koulutustilaisuus ”Kaupunkilaisen energiansäästökampanja”, jossa osallistujia kannustettiin järjestämään paikallisia energiansäästöpahtumia. Energiansäästöpahtumat toteutettiin yhteistyössä paikallisten sähkö- ja energialaitosten sekä kirjastojen kanssa.

Toimintavuoden aikana sosiaali- ja terveydenhuollon priorisointi nousi julkisuudessa käydyissä keskusteluissa yhä näkyvämmiin esiin. Myös Kuluttajaliitto teki aiheesta kyselyn, jonka myötä keskusteluun saatiin mukaan kuluttajien näkemyksiä siitä, miten julkisen sektorin tehtäviä tulisi priorisoida.

Terveyspalveluihin liittyi myös Kuluttajaliiton isännöimä Kansainvälisen Kuluttajajärjestöjen Liiton (IOCU) terveysryhmän kokous, jossa käsiteltiin muun muassa terveyspalvelujen asemaa järjestyneessä taloudellisessa tilanteessa, lääkemarkkinointia, potilaan oikeuksia sekä tie-

tosuojaa. Suomen Kuluttajaliitto liittyi jäsenjärjestönsä Suomen Potilasliiton kanssa IOCU:n terveysryhmän hankkeeseen, jossa tutkittiin lääkemainontaa. Hankkeen kautta Kuluttajaliitto pystyi tarjoamaan myös hyvät puitteet suomalaiselle lääkemainontaa selvittävän tutkijaryhmän työlle.

Vuoden kuluttajayhdistyksen sijaan tällä kertaa palkittiin hyvä kuluttajateko. Kautta aikain ensimmäinen Vuoden Kuluttajateko -tunnustuspalkinto annettiin Tv2 Ekoisti-ohjelmalle.

Kuluttajaliitto käynnisti kahdenvälisen yhteistyön Viron kuluttajaliiton kanssa, Kuluttajaliiton tiedotuslehti Kuluttajan Tuntosarvi muutti nimensä Kuluttajauutisiksi ja liittokokous valitsi liiton uudeksi puheenjohtajaksi **Terttu Malinin** Porin Seudun Kuluttajayhdistyksestä.

1994

Oikeudellista neuvontaa tarjotaan suoraan kuluttajille

SUOMI OSAKSI EUROOPAN UNIONIA

Toimintavuoden alussa Suomesta oli tullut osa Euroopan unionia. Vaikka jäsenyys alensi elintarvikkeiden hintoja, muut muutokset ensimmäisenä jäsenyydivuotena jäivät vähäisiksi. Kuluttajaliiton vaikuttamistyö kantoi hedelmää ja liitosta tuli Euroopan komission kuluttajakomitean jäsen (European Commission Consumer Committee, ECCC). Osallistumismahdollisuus avautui muun muassa myös eurooppalaiseen kuluttajien lakityöryhmään (European Consumer Law Group, ECLG).

Kuluttajaliitto järjesti ajankohtaisia kuluttaja-asioita koskevia tilaisuuksia kansanedustajille ja europarlamentaarikoille. Kansanedustajille tehtiin myös kysely heidän kuluttajapolitiittisista asenteistaan. Kyselyn tuloksia hyödynnettiin kansanedustajille järjestetyssä ajankohtaisessa kuluttajapolitiittisessa seminaarissa, joka toteutettiin kesäkuussa 1995. Uuden hallitusohjelman tavoitteisiin kirjattiin Kuluttajaliiton pitkään vaatima ryhmäkänne.

Lokakuussa 1995 eduskunnan suuri valiokunta ja ulkoasiainvaliokunta pitivät julkisen kuulemistilaisuuden, joka liittyi EU:n vuoden 1996 hallitusten välisen

konferenssin (HVK96) valmisteluun. Tilaisuudessa Kuluttajaliitto teki aloitteen kuluttaja-asoiden esiin nostamiseksi Euroopan unionin jäsenmaiden hallitusten välisessä konferenssissa.

Päivittäistavarakaupan edustajat yrittivät saada aikaan Kuluttajaliiton kanssa yhteisen linjauksen siitä, miten kuluttajat saavat tehdä hintavertailuja. Kuluttajaliitto suhtautui ajatukseen kielteisesti, sillä linjaus olisi rajoittanut kuluttajien vapaata hintavertailutoimintaa. Paikallisilla hintavertailijoiden työ oli ajoittain hyvin haasteellista etenkin K-ryhmässä, joiden eräistä liikkeistä hintavertailuja teke-

1995

Kuluttajaliitto alkaa julkaista mustaa listaa

mässä olleita kuluttajia oli heitetty ulos. Kuluttajaliitto julkaisikin kannanoton ”Pelkääkö K-kauppa hinnoista kiinnostuneita kuluttajia?”.

Toimintavuoden aikana Kuluttajaliitto alkoi julkaista mustaa listaa niistä elinkeinoharjoittajista, jotka eivät noudattaneet kuluttajavalituslautakunnan suositusratkaisuja.

kuluttajalle. Selvityksestä nousseen keskustelun perusteella Elintarvikevirasto päätti ottaa käyttöön lihan alkuperän merkitsemisen.

Kuluttajaliitto osallistui Pohjoismaisen kuluttajaneuvottelukunnan (NKU) ja sen työvaliokuntana toimivan työryhmän työhön. Lisäksi liiton edustajat kävivät selvittämässä Ruotsin hintakomitealle Suomen kuluttajahintojen kehitystä. Myös Ruotsin Livsmedelsberedningen edustajat vierailivat hinta-asioissa Suomen Kuluttajaliitossa. Kahdenvälistä yhteistyötä tehtiin etenkin Ruotsin kuluttajajärjestön (Sveriges Konsumentråd) kanssa, mutta yhteistyötä syvennettiin myös Viron Kuluttajaliiton (Eesti Tarbijakaitse Liit) kanssa.

Kuluttajaliiton tapahtumia keväällä 1995.

ALUETOIMISTO PAIKALLISEN EDUNVALVONNAN TUEKSI

Kuluttajaliiton edellisvuoden aloitteellisuuden johdosta Suomen valtion edustajat tekivät virallisen esityksen siitä, että kuluttaja-asiat otettaisiin mukaan EU:n hallitusten välisen konferenssin asialistalle. Esityksen yhtenä tavoitteena oli uudistaa perustamis- sopimuksen eräät artiklat (erityisesti artikla 129a).

Vuonna 1996 EU:n jäsenmaita kuohutti hullun lehmän tauti. Ruokaturvallisuus ja elintarvikevalvonta puhuttivat kuluttajia myös Suomessa ja uudeksi ruokapolitiiseksi aiheeksi nousi geenimuunnellut elintarvikkeet. Lisäksi Kuluttajaliitto vaati myös EU:ta ottamaan käyttöön pakolliset lihan alkuperämerkinnät. Kuluttajaliitto toimi vuoden aikana myös Pohjoismaisen ruokaryhmän puheenjohtajana.

Kuluttajaliitto herätti keskustelua alkoholi-kaupan vapauttamisesta, kaupan keskittymisestä ja kauppojen aukiolosta. Lisäksi paljon näkyvyyttä saivat keskustelut, joiden teemoina olivat kuluttajien

asemasta tietoyhteiskunnassa sekä lapsiin kohdistuva markkinointi.

Kuluttajaliitto sai paljon palstatilaa mediassa Liikenne, ympäristö ja talous -kyselyn tulosten kautta. Liitto selvitti myös yhtenäisvaluutan vaikutuksia kuluttajan asemaan sekä järjesti aiheesta lukuisia kuluttajille suunnattuja tiedotustilaisuuksia. Myös suositut torsi-tiluennot jatkuivat liiton toimiston tiloissa.

Myös järjestö- ja yhdistystoiminnan puolella tapahtui paljon. Liitto sai uudeksi tukijäsenekseen Agronomiliiton ja Porin Seudun Kuluttajayhdistys toteutti aluetuomistokokeilun. Aluetuomiston henkilöstö neuvoi ja tuki kuluttajia erilaissa kuluttajien arkeen liittyvissä asioissa. Porin aluetuomistokokeilu kesti pari vuotta. Lisäksi Kuluttajaliitto pohjusti toimintavuoden aikana yhteistyötä muiden Baltian maiden järjestöjen ja Venäjän kuluttajaliikkeen kanssa.

Toimintavuoden aikana Kuluttajaliitosta tuli aktiivinen osa tietoyhteiskuntaa, kun liitto julkaisi ensimmäiset verkkosivunsa.

Vuoden 1996 aikana Kuluttajaliiton edustajat vierailivat EU-komissaari **Emma Boninon** kanssa Itäkeskuksessa.

1996

Alkoholikauppa
nousee keskustelun
aiheeksi

KESTÄVÄ KEHITYS KESKIÖÖN

Edunvalvontapuolella Kuluttajaliitto vaikutti muun muassa julkisen oikeusaputoiminnan ja asuntoa-kauppalaan uudistamiseen sekä kaupan palvelujen saatavuuteen. Toimintavuoden tärkeimpiä keskustelunaiheita oli Euroopan talous- ja rahaliitto ja sen vaikutukset kuluttajiin.

Kuluttajaliitto vaati kaikkien yhteiskunnallisten toimijoiden yhteistä vastuuta kestävästä materiaality- loudesta sekä materiaalityrtojen ja jätteen synnyn vähentämisestä. Lisäksi Kuluttajaliitto määritteli kantansa geeniteknikalla muunnettuihin elintarvikkeisiin. Kannassaan liitto korosti kuluttajien oikeuksia tietoon, vaihtoehtoihin ja vaikuttamiseen.

Kuluttajaliitto julkaisi myös tutkimuksen lääke- mainonnasta ja kiinnitti huomiota siihen, kuinka kuluttajien omavastuusuudet olivat kasvaneet terveydenhuollossa. Lisäksi liitto aloitti laajan terveydenhuollon kysymyksiä käsittelevän kampanjan, jonka yhteydessä useat kuluttajayhdistykset järjestivät tilaisuuksia. Terveyspalveluihin liittyvää työtä jatkettiin hoitotakuuryhmässä sekä kansainvälisen kuluttajajärjestön (Consumers International, CI) terveystyöryhmässä.

Toimintavuonna Kuluttajaliiton pääsihteeri vaihtui, kun liittoa pitkään johtanut VTM **Leena Simonen** siirtyi toukokuun alussa muihin tehtäviin. Uudeksi pääsihteeriksi nimitettiin Kuluttajaliitossa kehittämis- päällikkönä toiminut VTM **Sinikka Turunen**.

Suomen Elämäntapaliitto liittyi Kuluttajaliiton tukijäseneksi.

1 Aiemmin Consumers International, CI toimi nimellä International Organization of Consumers' Unions, IOCU.

1997

Kuluttajaliitto
julkaisee tutkimuksen
lääkemainonnasta

PUHEENJOHTAJAN VALTIKKA VAIHTUI

Toimintavuoden aikana Kuluttajaliitto arvosteli muun muassa rakennuslainsäädännön monimutkaisuutta, jonka seurauksena kansalaisten oli vaikeaa ymmärtää lainsäädäntöä ja kaavoitusmenettelyjä. Lisäksi liitto kiinnitti huomiota rakentamisen heikosta laadusta yhteiskunnalle aiheutuviin kustannuksiin, vastuukysymysten ja korvausten saamisen ongelmallisuuteen sekä kuntoarvioitsijoiden pätevyyden kirjavaan tasoon.

Kuluttajaliitto osallistui myös maailmanlaajuiseen lapsityövoiman hyväksikäyttöä vastustavaan kampanjaan yhdessä 14 muun tahon kanssa. Lapsityövoimaan liittyvistä aiheista julkistettiin myös selvityksiä.

Kun Suomen liittyminen euroalueeseen varmistui, Kuluttajaliitto voimisti toimiaan, joiden avulla kuluttajia valmisteltiin yhteisvaluutan käyttöön. Liitto aloitti esimerkiksi hintamerkintöjen seuraamisen. Seurannan avulla pyrittiin valmentamaan kuluttajia euron käyttöönottoon. Euroon liittyviä luentoja annettiin omien jäsenyhdistysten lisäksi myös ulkopuolisille tahoille.

1998

Kuluttajaliitto keskittyi nuorten velkaantumiseen

PALKINNOT

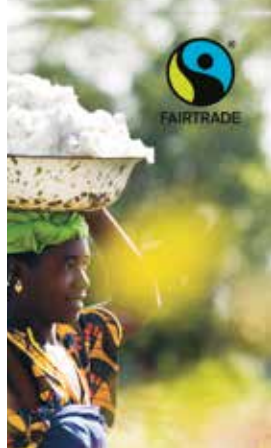
Suomen Kuluttajaliiton vuoden 1998

Laitinen Jaana

Suomen Kuluttajaliiton vuoden 1998 kuluttajateko -tunnustuksen ovat saaneet kunnalliset kuluttajaneuvot.

Kuluttajaliiton mukaan kunnalliset kuluttajaneuvot ovat tehneet tärkeää työtä monissa kunnissa jo 20 vuoden ajan. Maksuton neuvonta on tasa-arvoisuuden ja oikeusturvan tunnusmerkki, joka on saanut arvostusta ulkomaillakin, palkinnon perusteluissa sanotaan.

Kuluttajaneuvot saivat kiitosta ennalta ehkäisevästä neuvonnasta ja kuluttajariitojen joustavasta sovittelusta, joka usein säästää turhalta ja kalliilta riitelyltä tuomioistuimissa.

Kuluttajan talouteen liittyvissä teemoissa esillä oli erityisesti nuorten velkaantuminen. Nuorten velkaantumista käsiteltiin Velkafoorumissa yhteistyössä muiden velkaneuvontaa antavien tahojen kanssa.

Liittokokous valitsi liiton uudeksi puheenjohtajaksi MMM Paula Viertola-Jernin Vaasasta, Merenkurkun Kuluttajat – Kvarkens Konsumenter -yhdistyksestä.

“Kuluttajaliiton neuvontapalvelut laajentuivat vuoden 1998 aikana kuluttajille tarjottavaan sähköpostineuvontaan.”

Kuluttajaliiton neuvontapalvelut laajentuivat vuoden 1998 aikana kuluttajille tarjottavaan sähköpostineuvontaan. Lisäksi Kuluttajaliitto neuvoi yhä enenevässä määrin myös yritysasiakkaita.

Kuluttajaliitto uusi sääntönsä. Ylimääräisessä liittokokouksessa päätettiin, että myös yksityiset henkilöt voivat olla Kuluttajaliiton varsinaisia jäseniä, mutta ilman äänioikeutta. Myös liittokokouksen pituutta kasvatettiin yhdellä vuodella.

EETTISEMMÄN ELINTARVIKEKETJUN PUOLESTA

Vuoden 1999 alussa Suomen markka sidottiin euroon ja kuluttajat saivat totutella euromääräisiin rahsummiin käyttämällä euroa tilirahanaan. Euron lisäksi kuluttajia puhutti myös velkaantuminen. Velkaneuvonnassa valtakunnallisten palvelujen kysyntä ylitti selkeästi tarjonnan ja asiakaskuntaan tuli aiempaa enemmän heikommassa asemassa olevia kuluttajia, kuten vaaja-toimintakykyisiä ja maahanmuuttajia. Kun Kuluttajaliiton rahoitus parantui loppuvuodesta, liitto pystyi palkkaamaan kokopäiväisen velkaneuvojan.

1999

Teemoina kestävä kehitys ja eettiset tuotantotavat

Kuluttajaliitto herätti keskustelua postipalveluiden merkityksestä. Liiton mielestä postipalvelut olivat yhteiskunnallisia peruspalveluja ja liitto vastusti postimaksujen jatkuvaa nostamista samalla, kun palveluverkostoa harvennettiin.

Maailman kauppajärjestön WTO:n Seattlen ministerikokoukseen liittyen Kuluttajaliitto esitti, että luontoa ja elinympäristöä suojelevan kestävä kehityksen ja eettisten tuotantotapojen periaatteet

otetaan huomioon aikaisempaa painokkaammin kansainvälisissä kauppasopimuksissa. Yhteiskunnalliseen edunvalvontaan liittyen Kuluttajaliitto luovutti myös ulkomaankauppanministeri Kimmo Sasille liiton näkemykset Suomen EU-puheenjohtajuuskauden tärkeimmistä tavoitteista.

Paikallistasolla suosituimpia kuluttajatapahtumia olivat asumiseen liittyvät tapahtumat. Asumiseen liittyvien haasteiden lisäksi Kuluttajaliitto herätti keskustelua ruoan turvallisuudesta. Joukkoruokailu tarjosi hyvän kanavan ruoan turvallisuuskampanjalle. Se oli esillä koulujen ruokailussa, puolustusvoimien muonituksessa ja McDonald's -ravintoloissa. Kampanjan näyttävin tapahtuma oli ”Elintarvikeketjun esiinmarssi”, joka järjestettiin Tampereella EU:n epävirallisen maatalousneuvoston kokouksen yhteydessä. Tapahtumassa Kuluttajaliiton puheenjohtaja luovutti maatalouskomissaarille Franz Fischlerille ja Suomen maatalousministeri Kalevi Hemilälle elintarvikeketjun julkilausuman eurooppalaisesta elintarviketuotannosta.

Järjestöpuolella Kuluttajaliitto aloitti alueyhdistysten verkoston. Toiminnan tarkoituksena oli tukea paikallistoimintaa ja jäsenhankintaa. Lisäksi Kuluttajaliitto toteutti jäsenhankintakilpailun.

TIETOA VUOSIEN VARRELTA 1990-2015

KULUTTAJAN
TUNTOSARVI
1991-1994

KULUTTAJAUUTISET
1994-2006

KULUTTAJAN NAPPO
2006-2014

KULUTTAJALEHTI
2014-

Kuluttaja-lehti siirtyi kuluttajaliik-
keen piiriin vuoden 2014 alusta.
Lehti uudistettiin myöhemmin
samana vuonna.

VELKANEUVONTA KUNTIEN VASTUULLE

Kuluttajaliiton asema yhteiskunnallisena edunvalvojana ja kuluttajien äänenä vahvistui. Vuoden 2000 lopulla tuli voimaan laki rajat ylittävistä kieltokanteista. Tämä oikeutti ETA-valtion kieltämään toisesta ETA-valtiosta tulevan markkinoinnin, jos se loukkaa kohdemaan kuluttajansuojaa. Suomessa kiellon voivat toteuttaa laissa mainitut viranomaiset. Suomessa Kuluttajaliitosta tuli toistaiseksi ainoa järjestö, joka sai rajat ylittävän kieltokanteen vireillepano-oikeuden.

Lisäksi Kuluttajaliitto halusi hillitä elinkeinoelämän ja julkisten palvelujen mahdollisia pyrkimyksiä hyötyä euron käyttöönotosta.

Vuoden 2000 toimintaan kuuluivat muun muassa:

- koulutuspaketti sähköiseen kaupankäyntiin liittyvistä kuluttajansuojakysymyksistä
- Fyrkka – Oma talous ojenukseen -hanke
- kunnallisvaaleihin liittyvät Kuntalainen kuluttajana -tilaisuudet.

Toimintavuoden aikana eduskunta hyväksyi lain talous- ja velkaneuvonnasta. Laki edellytti kuntia järjestämään neuvontapalvelut ja samalla Kuluttajavirastosta tuli talous- ja velkaneuvonnan ylin viranomainen. Kuluttajaliiton pitkäaikainen henkilökohtai-

nen asiakasneuvontatyö päättyi vuoden vaihteessa. Samanaikaisesti Kuluttajaliitto ja Kuluttajavirasto sopivat, että liiton velkaneuvoja osallistuu velkaneuvojien koulutus- ja neuvontatyöhön ja vastaa osaltaan velkaneuvojille kohdistuvasta tiedotustoiminnasta uuden järjestelmän perustamisen ajan. Näin liiton perustavaa laatua oleva kokemus ja tietämys talous- ja velkaneuvonnasta saatiin siirrettyä Kuluttajaviraston käyttöön.

Järjestöpuolella Kuluttajaliitto aloitti yhteistyön Reilun kaupan edistämisyhdistyksen kanssa.

2000

Kuluttajaliitto saa kieltokanteen vireillepano-oikeuden

EUROJA, TULOJA JA ÄKKILÄHTÖJÄ

Vuonna 2001 Suomessa todettiin ensimmäinen hullun lehmän tautitapaus (BSE), mikä vauhditti elintarvikkeiden alkuperämaakeskustelua. Kuluttajaliiton verkkosivuille laadittiin aineisto ”Pakkausmerkinnät kertovat elintarvikkeen laadusta”. Ruoan turvallisuuskampanjan aiheena olivat elintarvikehygieniä kotona ja elintarvikkeiden pakkausmerkinnät. Kampanjassa korostettiin kuluttajien omaa vastuuta.

Myös Euroopan kuluttajapäivänä keskusteltiin muun muassa ruoan turvallisuudesta. Tampereen yliopiston näyttelijät esiintyivät Helsingin päärautatieasemalla ja jakoivat Kuluttajauutiset-lehteä sekä liiton ja yhteistyökumppaneiden aineistoa elintarvikkeista.

Kuluttajaliiton jäsenet, yhteistyökumppanit ja yksittäiset kuluttajat aloittivat toimintavuoden aikana euroseurannan, sillä Suomi oli siirtymässä seuraavana vuonna kokonaan euroon. Parhaimmillaan seurannassa oli mukana noin 200 kuluttajaa.

2001

Kuluttajaliiton jäsenet aloittavat euroseurannan

Seurannan kohteena olivat 149 liikkeen hinnat ja seurattavia tuotteita oli 1900. Kuluttajaliitto toteutti myös kuuden eurooppalaisen kuluttajajärjestön yhteisen eurokampanjan, joka kulki nimellä ”Local Euro Observatories”. Projektia hallinnoi espanjalainen pankkialan kuluttajajärjestö ADICAE. Projektin yhteydessä komissiolle luovutettiin aloite paikallisten kansalaisille suunnattujen euroneuvontaan erikoistuneiden tietopisteiden perustamisesta.

Kuluttajan talouteen liittyvissä teemoissa esillä oli eurojen lisäksi talousneuvonta. Kuluttajaliitto aloitti hankkeen, jolla kehitettiin talousneuvonnan malleja. Lisäksi liitto tilasi tamperelaiselta Ahaa-teatterilta Tuloja ja äkkilähtöjä -näytelmän, joka kertoi nuorten ylivelkaantumisesta. Näytelmää esitettiin kouluissa.

Taloustutkimuksen tutkimuksessa Kuluttajaliittoa kiiteltiin avoimuudesta ja luotettavuudesta. Myös liiton ammattitaitoa, tavoitettavuutta sekä tiedotusmateriaalin tasoa kiiteltiin.

Liittokokous valitsi uudeksi puheenjohtajaksi espoo-laisen kansanedustaja **Susanna Rahkosen** (Espoon Valppaat Kuluttajat).

KULUTTAJALIITTO KUNNALLISEN KULUTTAJANEUVON- NAN TUKENA

Vuosi alkoi historiallisilla muutoksilla. Yhteisvaluutta euro otettiin käyttöön käteisvaluuttana Suomessa ja 28.2.2002 Suomen markka oli viimeistä päivää käypää rahaa.

Toimintavuonna Kuluttajaliitto keskittyi kehittämään etenkin neuvontapalveluitaan. Kunnallisen kuluttajaneuvonnan resurssipulasta johtuen Kuluttajaliiton antaman kuluttajaneuvonnan kysyntä kasvoi tuntuvasti vuonna 2002. Myös pienyrittäjät sekä viranomaiset kääntyivät Kuluttajaliiton puoleen ongelmissaan.

Kuluttajaliitto ryhtyi myös aktiivisesti markkinoimaan neuvontapalveluja kunnallisten kuluttajaneuvojien loma-aikoina. Ensimmäinen kuluttajaneuvonnan kuntasopimus solmittiin Vantaan kaupungin kanssa. Vastaavanlainen sopimus tehtiin Loviisan ja sen neljän ympärysunnan kanssa marras-joulukuuksi. Myös Vihdin kanssa tehtiin yhteistyötä useiden vuosien ajan.

Toimintavuoden aikana Kuluttajaliitto aloitti asumiseen ja huoneenvuokrasuhteisiin liittyvän

“Myös pienyrittäjät sekä viranomaiset
kääntyivät Kuluttajaliiton puoleen
ongelmissaan.”

puhelinneuvonnan. Liitto aloitti myös Kuluttajat ja tietoyhteiskunta -hankkeen. Lisäksi Kuluttajaliitto julkaisi yhteistyössä elintarvikeviraston kanssa esitteen ”Käsienpesu – pieni vaiva, suuri ilo”. Kuluttajaliitto teki aloitteita kampanjan aiheista teollisuudelle, kaupalle ja kotitalousoppikirjojen kustantajille.

Paikallisyhdistysten merkitys ja jäsenyys korostuivat, kun Kuluttajaliiton aiemmin kaikille maksuton neuvonta muutettiin jäseneduksi.

2002

Kuluttajaliitto
aloittaa asumiseen
liittyvän puhelin-
neuvonnan

2002

1990 1991 1992 1993 1994 1995 1996 1997 1998 1999 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015

Euroopan parlamentin rakennus Strabourgissa.

YHTEISTYÖ BALTIAN MAIDEN KANSSA TIIVISTYY

Kuluttajaliitto esitti kuluttajapolitiiset tavoitteensa alkaneelle eduskunta- ja hallituskaudelle. Kuluttajaliiton tavoitteisiin kuuluivat kuluttajan oikeussuojan parantaminen turvaamalla kansalaisille asuntoasioissa tehokas ja maksuton tuomioistuimien ulkopuolinen riidanratkaisumenetelmä. Liitto vaati myös muun muassa elintarvikeketjun jäljitettävyyden parantamista, taloudellisesti heikoimmassa asemassa olevien kuluttajien ostovoiman parantamista sekä peruspankkipalveluja kaikille kansalaisille.

Pääkaupunkiseudulla toimivat kuluttajayhdistykset perustivat alueellisen terveystoimintaryhmän, jonka tarkoituksena oli arvioida, ottaa kantaa ja tehdä aloitteita paikallisten terveyspalvelujen laadun turvaamiseksi. Ryhmä järjesti eduskunnassa tilaisuuden kansanedustajille hoitotakuusta ja sen toteutumisen mahdollisuuksista. Lisäksi lääkelain muutoksen seurauksena kuluttajia opastettiin vaatimaan lääkevalmisteen vaihtamista edullisempaan rinnakkaisvalmisteeseen.

2003

Teemoina kestävä
kehitys ja eettiset
tuotantotavat

Kuluttajaliitto oli myös vuoden aikana mukana raadissa, jonka tehtävänä oli valita Suomen edustaja Euroopan komission järjestämään Eurooppalainen nuori kuluttaja -kilpailuun. Suomen edustajaksi valikoitui Mikkeliin lyseon 8E-luokan humoristinen verkkosivusto ”Kuinka kuolen terveenä?”. Mikkeliläiset voittivat ensimmäisen palkinnon myös Brysselissä.

Paikallisyhdistykset selvittivät postin kulkunopeutta paikkakunnalta toiselle lokakuun aikana. Selvityksessä ennalta sovitut paikallisyhdistykset eri puolilla Suomea lähettivät toisilleen tavallisia kirjeitä ja raportoivat niistä toisilleen. Lopputulos oli se, että suuressa osassa Suomea posti kulki hyvin ja oli perillä seuraavana päivänä.

Kansainvälisessä yhteistyössä korostui kolmikantayhteistyö Viron, Liettuan ja Suomen kuluttajaliittojen kesken. Yhteistyö oli aloitettu Länsi-Liettuan kuluttajajärjestön (Vakaru Lietuvos Vartotoju Federacija) aloitteesta. Yhteistyö konkretisoitu Vilnan parlamentitalossa järjestettyyn seminaariin, jossa käsiteltiin EU-kuluttajaneuvontaa. Lisäksi Kuluttajaliitto esitteli Islannin kuluttajajärjestön 50-vuotisjuhlassa kokemuksiaan Euroopan unionissa.

Tuokiokuvia Tallinnasta.

2003

1990 1991 1992 1993 1994 1995 1996 1997 1998 1999 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015

KULUTTAJAJÄRJESTÖJEN YHTEISTYÖ VAHVISTUU

Kuluttajaliitto järjesti eduskunnan talousvaliokunnan myötävaikutuksella Kuluttaja-asiat politiikan ytimeen -seminaarin eduskunnan tiloissa. Lisäksi Kuluttajaliiton verkkosivuilla julkaistiin verkkosivusto ”Valtti – Tietosuora nuoren talouteen” osana Arjen Pilarit -hanketta. Sivusto sisälsi tietoa ja neuvoja omaa itsenäistä elämää aloitteleville nuorille.

Maa ilma marssii lapsityötä vastaan -kampanjan yhteydessä Kuluttajaliitto ja sen yhteistyökumppanit pitivät tiedotustilaisuuden, johon osallistui myös kaksi entistä lapsityöläistä Nicaraguasta. Kampanjan tarkoituksena oli kiinnittää kuluttajien huomio ostamiensa tuotteiden alkuperään ja vastustaa lapsityövoiman hyväksikäyttöä.

Suomen Kuluttajaliitto ja Kuluttajat – Konsumenterna organisoivat tapahtuman, jossa muistutettiin kansalaisia kunnallisvaalien alla siitä, että kuluttajaneuvonta on tärkeä osa kansalaisen oikeusturvaa. Kuluttajatempauksen järjestäminen liittyi maamme

kahden kuluttajajärjestön väliin neuvotteluihin entistä tiiviimmästä yhteistyöstä. Vuonna 1997 aloitetut ja välillä seisahtaneet neuvottelut jatkuivat vuoden 2004 aikana säännöllisin tapaamisina, joissa käsiteltiin suomalaisen kuluttajaliikkeen asemaa ja sen merkitystä.

2004

Kuluttaja-asioita pyritään saamaan politiikan ytimeen

Vuosi 2004 oli myös Kuluttajaliiton liittokausvuosi. Liittokokouksen kannanotossa vaadittiin ryhmäkanteen välitöntä käyttöönottoa. Kannanotossa todettiin, että Suomen soveltuisi pohjoismaisen malli. Liittokokous kutsui myös liiton historian ensimmäiseksi kunniajäseneksi liiton aikaisemman puheenjohtajan ja Porin Seudun Kuluttajajärjestöjen pitkäaikaisen puheenjohtajan **Terttu Malinin** sekä liiton hallituksen entisen varapuheenjohtajan, maanviljelysneuvos **Pekka Rinteen**. Liittokokouksessa Kuluttajaliiton puheenjohtaja **Susanna Rahkonen** valittiin jatkokaudelle.

Vuoden 2004 aikana Viron Kuluttajaliitto täytti 10 vuotta. Tapahtumaa juhlittiin Tallinnassa järjestetyssä seminaarissa, jossa Kuluttajaliiton asiantuntijat alustivat julkisista palveluista sekä pakkausmerkinnöistä. Lisäksi Suomen Kuluttajaviraston edustaja kertoi siitä, miten kuluttajat voivat vaikuttaa standardisointiin. Erityistä huomiota sai seminaarissa Viron oma osuus. Liittyminen Euroopan unioniin oli lisännyt kuluttajajärjestön painoarvoa omissa maas-

saan. Painoarvon nousu näkyi toiminnan kasvuna ja julkisen tuen lisääntymisenä.

Toimintavuoden aikana Tallinnassa järjestettiin myös toinen seminaari yhteistyössä Työtehoseuran kanssa. Seminaariin kutsuttiin mukaan myös Liettuan Kuluttajainstituutin (Lietuvos Vartotojų Institutas) edustajia. Alustuksissa käsiteltiin uutta tuoteturvallisuudirektiiviä, sähkölaitteiden turvallista sijoittamista ja käyttöä sekä tuoteturvallisuuden toteutumista Suomessa, Virossa ja Liettuassa.

Kuluttajaliiton paikallisyhdistysten toimijoita jäsenseminaarissa.

15 VUOTTA KULUTTAJAJÄRJESTÖJEN YHTEISTYÖ VAHVISTUU

Vuosi 2005 oli Kuluttajaliiton juhluvuosi. Kuluttajaliiton 15-vuotisjuhlan kunniaksi liitto piti juhlaseminaarin sekä julkaisi Kuluttajan käsikirjan. Käsikirja sisälsi kuluttajan talouteen, kuluttajansuojaan, elintarvikkeisiin ja ravitsemukseen sekä ympäristöön ja eettisiin kysymyksiin liittyviä artikkeleita. Liiton omien asiantuntijoiden lisäksi kirjoittajina toimivat pitkäaikaiset yhteistyökumppanit.

Julkisuudessa keskusteltiin kiivaasti jälleen kerran kaupan aukioloajoista. Jälleen kerran Kuluttajaliitto puolusti kantaansa kauppajen aukioloajan vapauttamisen puolesta. Kuluttajaliitto alkoi valmistella myös jäsen selvitystä, joka koski itsehoitolääkkeiden mahdollisia myyntipaikkoja.

Kuluttajaliiton asiantuntijat toimivat edellisvuosien tapaan muun muassa kuluttajavalituslautakunnan jaostoissa sekä asunto-osaston ja yleisen osaston täysistunnoissa, tietosuojalautakunnassa ja vakuutuslautakunnan jaostossa sekä vakuutuslautakunnan täysistunnossa. Myös ajankohtaiset lainsäädäntöhankkeet, kuten ryhmäkannelainsäädännön valmistelu sekä asunto-osa-alueyhtiölainsäädännön

ja asuntokauppalaain valmistelut, työlistivät Kuluttajaliittoa.

2005

Kuluttajaliitto aktivoi nuoria kulutusvalinnoissa

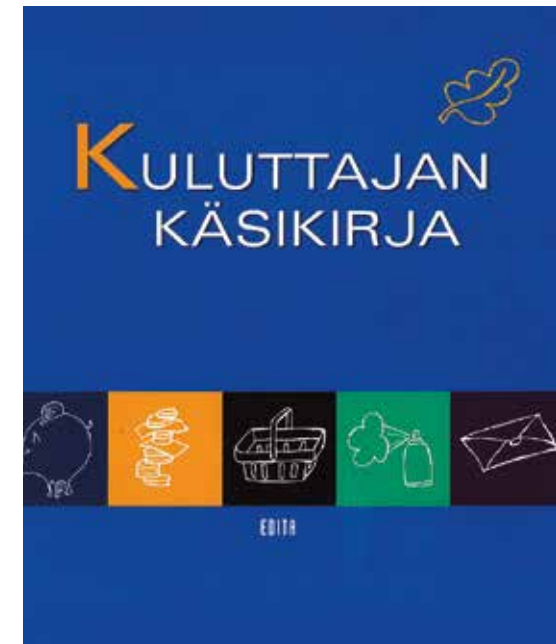
Oikeusministeri **Johannes Koskelle** luovutetussa Oikeusturva-asian neuvottelukunnan kertomuksessa esiteltiin Kuluttajaliiton asumisasioiden neuvontaa. Neuvottelukunta totesi, että maassamme olisi järjestettävä talousarviovaroin alueellisesti ja sosiaalisesti tasavertainen, maksuton asumisasioiden neuvontapalvelu käyttäen hyväksi kuluttajajärjestöjen asiantuntemusta.

Elintarvikesektorin toiminnassa painottuivat elintarvikkeiden turvallisuus sekä laatustrategiatyö. Vuoden aikana julkaistiin esimerkiksi maa- ja metsätalousministeriön Laatu- ja elintarvikkeiden hankkeeseen liittynyt esite ”Helpommin syöty kuin tehty”. Lisäksi aiemmin julkaistusta Törkeän hyvää -esitteestä otettiin uusintapainos.

Kuluttajaliitto aktivoi nuoria ottamaan eettiset ja ympäristönäkökohdat huomioon kulutusvalinnoissaan. Liitto suunnitteli yhdessä Turun ammattikorkeakoulun Kestävän kehityksen koulutusohjelman kanssa Kestävä kotimaanmat-

kailu -hanketta. Lisäksi liitto haki rahoitusta lapsille annettavaan talousneuvontaan.

Pieni- ja Isokenkäisten yhdistys hyväksyttiin Kuluttajaliiton tukijäseneksi.

2004

1990 1991 1992 1993 1994 1995 1996 1997 1998 1999 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015

2005

1990 1991 1992 1993 1994 1995 1996 1997 1998 1999 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015

Hyvät eväät-hankkeen eväsmiehet.

KULUTTAJALIITON HANKKEITA 1990-2015

NAPPONEN
2008-

Talous- ja elintarviketietoutta välittävä piirroshahmo, joka on seikkailut vuodesta 2008 lähtien esimerkiksi erilaissa peleissä.

MATKALLA JOSSAKIN EUROOPASSA
2011, PÄIVITETTY 2015

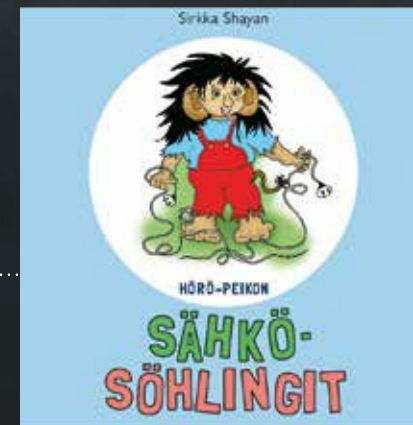

TIEDÄTKÖ MITÄ HAUKKAAT
2008

SYÖ HYVÄÄ
2013-2016

HÖRÖ-PEIKON SÄHKÖSÖHLINGIT
2013

VUOKRA-ASUMISOPAS
2012 JA 2015

Venäjän- ja arabiankieliset oppaat.

KULTSI NAPPONEN SUOMIAREENALLA

Kuluttajaliitto nosti kunnallisvaalivuoden teemoiksi kuluttajiin vaikuttavat kaavoitukseen ja rakentamiseen liittyvät suunnitelmat.

Kuluttajan talousneuvontaan liittyen Kuluttajaliitto julkaisi Napposen rahat -pelin. Kultsi Napponen on Kuluttajaliitossa luotu, hauska pieni hahmo, jonka avulla opastettiin lapsia ja nuoria tiedostavan kuluttamisen pariin. Liiton asiantuntijat esittelivät Napposen pelejä ja muuta liiton aineistoa Helsingissä järjestetyillä lapsimessuilla.

Elintarvikesektorilla jatkettiin Kuluttajat elintarvikeviidakossa -hanketta ja Hyvät eväät -kampanjaa sekä tuotettiin materiaalia elintarvikkeiden pakkausmerkinnöistä. Materiaali postitettiin laajasti kotitalousopettajille, terveydenhoitajille ja ravitsemusterapeuttien yhdistyksen jäsenille. Mukaan postitukseen liitettiin myös Pelaa Napposen kanssa -esite (painosmäärät 250 000 kpl). Suomen Lihavuustutkijat -yhdistys myönsi Hyvät eväät -kampanjalle Vuoden painonhallintateko -palkinnon.

Toimintavuoden aikana Kuluttajaliitto aloitti eettisen kuluttamisen neuvontapalvelun, jonka teemana oli

Kuluttajaliiton edustajat lapsimessuilla ja SuomiAreenalla

”Edullisesti ja eettisesti!”. Lähinnä puhelinneuvontaan keskittyvän projektin tarkoituksena oli kehittää tiedotusta. Hankkeen aikana luotiin myös erityinen eettiseen matkailuun keskittyvä peli, joka sai nimen ”Napposen retket”.

Myös kansainvälisellä sektorilla tapahtui. Suomen Kuluttajaliiton pääsihteeri **Sinikka Turunen** valittiin kesäkuussa Euroopan elintarviketurvallisuusviraston (The European Food Safety Authority, EFSA) johtokuntaan.

Kesällä Kuluttajaliitto osallistui Porissa SuomiAreena-tapahtumaan, jossa esiteltiin liiton ja paikallisyhdistyksen toimintaa.

2008

Kuluttajaliitto aloittaa eettisen kuluttamisen neuvonnan

VAATIMUKSIA VAHVAN KULUTTAJANSUOJAN PUOLESTA

Kesäkuussa 2009 suomalaiset äänestivät 13 uutta edustajaa Euroopan parlamenttiin. Euroopan parlamentin vaalien yhteydessä Kuluttajaliitto toimitti kaikille suomalaisille ehdokkaille oppaan vastuullisten kuluttaja-asioiden edistämiseksi. Liitto järjesti myös Hyvinkäällä vaalitilaisuuden, jossa seitsemän parlamenttiin pyrkivää ehdokasta keskusteli Euroopan parlamentin roolista ja kuluttajakysymyksistä.

Osana yhteiskunnallista edunvalvontaa Kuluttajaliitto luovutti eduskuntaryhmien edustajille adressin ”EU:n aikeet Suomen kuluttajansuojan romuttamiseksi estettävä”. Adressin oli lyhyessä ajassa allekirjoittanut noin 5 000 kansalaista. Kuluttajaliitto ja Kuluttajat – Konsumenterna lähettivät yhdessä asiaa käsittelevän kirjeen Euroopan parlamentin sisämarkkinoiden ja kuluttajansuojan valiokunnan varapuheenjohtajalle **Eija-Riitta Korholalle** sekä muille suomalaisille europarlamentaarikoille.

Kuluttajaliitto aloitti Puhutaan velkaantumisesta! -hankkeen. Hankkeen puitteissa Kuluttajaliiton edustajat kiersivät Suomea kertomassa keinoista, joilla

voi hakea apua velkaantumiseen ja selviytyä arjen rahaongelmista. Lisäksi liitto aloitti elintarvikkeiden hintaseurantakampanjan. Kampanjan tarkoituksena oli selvittää, näkyikö lokakuussa 2009 toteutettu elintarvikkeiden arvonlisäveron alentaminen kuluttajan elintarvikkeista maksamissa hinnoissa, vai siirtyikö veroalennuksesta saatava hyöty jonnekin muualle.

Kuluttajaliitto julkaisi Eettisyys esiin! -kirjan sähköisessä muodossa. Kirja sisälsi 145 eettiseen kuluttamiseen liittyvää kysymystä vastauksineen. Elintarvikesektorilla Kuluttajat elintarvikeviidakossa -hankkeen ja Hyvät eväät -kampanja jatkuivat. Hyvät eväät -kampanja sai Sydäneliiton myöntämän Valtakunnallisen sydänterveystiedon edistämispalkinnon.

Kuluttajaliitto ja Kuluttajat – Konsumenterna käynnistivät keväällä 2009 uudelleen neuvottelut yhteistyön tiivistämiseksi. Osapuolet allekirjoittivat joulukuussa aiesopimuksen, jossa molemmat yhdistykset ilmoittivat ryhtyvänsä toimiin suomalaisen kuluttajaliikkeen yhdistämiseksi yhdistysten hallitusten kesällä 2009 ilmaiseman yhteisen tahdon mukaisesti. Toimien pyrkimyksenä oli vahvistaa suomalaista kuluttajaliikettä ja parantaa kuluttajaliikkeen näkyvyyttä.

Toimintavuoden aikana Kuluttajaliitto tiivistä yhteistyötä Näkövammaisten Keskusliiton kanssa. Kuluttaja-

liiton lakimies toimi esimerkiksi asiantuntijana useissa näkövammaisille suunnatuissa kuluttajan oikeuksia käsittelevissä nettiradiolähetyksissä.

Yhdistystoiminnan puolella Kuluttajaliitto järjesti paikallisyhdistyksilleen koulutusta ja tilaisuuksia, joiden aihealueina olivat asuminen, osakeyhtiön osakkaan näkökulma. Lisäksi liitto järjesti yhdessä Helsingin kaupungin suomenkielisen työväenopiston kanssa kaikille avoimia asunto- ja kiinteistön kauppaan liittyviä koulutustilaisuuksia.

Kuluttajaliitto muutti Töölöstä Kamppiin. Uudet toimitilat sijaitsevat osoitteessa Malmirinne 1 B.

Kuluttajaliiton edustajat Kouvolassa.

KULUTTAJALIIKE YHDISTYY JA LIITON NIMI MUUTTUU

Keväällä 2010 pidetty liittokokous väritti Kuluttajaliiton toimintavuotta. Suomen Kuluttajaliitto ja Kuluttajat – Konsumenterna saivat päätökseen vuonna 1997 alkaneet yhteistyöneuvottelut. Kuluttajat – Konsumenterna hyväksyttiin Kuluttajaliiton jäseneksi ja yhdistyksen toiminnanjohtaja siirtyi Kuluttajaliiton palvelukseen. Liiton viralliseksi kaksikieliseksi nimeksi hyväksyttiin liittokokouksessa Kuluttajaliitto – Konsumentförbundet ry. Liittokokouksennäytöksessään Suomen Kuluttajaliitto vaati kotitalouksien ostovoiman säilyttämistä vähintään nykyisellä tasolla.

Sähköisen viestinnän nopea kehitys asetti paineita lainsäädännön muuttamiselle. Kuluttajaliiton asiantuntijoiden tekemät lausunnot käsittelivät muun muassa viestintämarkkinalain uudistusta, toimilupia sekä yleispalvelua. Viestintäalan kehitys aiheutti myös tarvetta tekijänoikeuslainsäädännön tarkastelemiseen.

Kansallisella tietoturvaviikolla Kuluttajaliitto julkaisi uuden verkkopelin ”Napposen mainospulmat”, jossa

liiton maskotti Kultsi Napponen ystävineen kohtaa monenlaista markkinointia. Hankkeen tavoitteena oli edistää lasten ja nuorten mainosten lukutaitoa ja mediakriittisyyttä.

Liiton paikallisyhdistys Pohjois-Kymen Kuluttajayhdistys teki oman hintaseurantansa. Hintaseuranta tehtiin yhdessä Pohjois-Kymen Ammattikorkeakoulun kanssa. Seurannan tulokset olivat linjassa Kuluttajatuutkimuskeskuksen seurantatutkimusten kanssa, joiden mukaan ruoan arvonlisäveron lasku näkyi ruoan hinnassa.

Kuluttajaliitto ryhtyi keräämään myös nimiä Eläkkeensaajien keskusliiton (EKL) kanssa kohtuuhintaisa pankkipalveluja vaativaan nettiaadressiin. Adressi luovutettiin myöhemmin eduskunnalle.

2010

Kuluttajaliitto keskittyy viestintämarkkinalain uudistukseen

Elintarvikesektorilla käynnistettiin Raha-automaattiyhdistyksen 2010–2012 rahoittama Teta – terveellisiä ja taloudellisia arjen ruokavalintoja -hanke, jossa pääroolissa oli työpajoilla kiertävä arjen tuunari. Tämä entinen Eväsmies kiersi ympäri Suomen ja puhui nuorille yhteensä 160 luennolla. Hankkeessa tehty Arkiruuan tuunausopas -kirjanen oli menestys. Raha-automaattiyhdistys myönsi hankkeelle Vaikutavaa! -tunnustuspalkinnon.

Liitto sai myös useita uusia tukijäseniä (Ammattiliitto Pro, Ehkäisevä Päihdetyö EHYT, Kotien Puolesta Keskusliitto sekä Suomen Elintarviketutkimuskeskuksen Liitto SEL).

“Viestintäalan kehitys aiheutti myös tarvetta tekijänoikeuslainsäädännön tarkastelemiseen.”

Kuluttajaliitolle myönnetään Vaikuttavaa! -tunnuspalkinto.

2010

1990 1991 1992 1993 1994 1995 1996 1997 1998 1999 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015

SUURTEN HALLINNOLLISTEN MUUTOSTEN VUOSI

Kuluttajaliiton toiminta laajeni merkittävästi, kun pitkään suunniteltu Kuluttajaparlamentti järjestettiin ensimmäisen kerran. Kuluttajaparlamentti kokosi kansalaisjärjestöt keskustelemaan ja ottamaan kantaa ajankohtaisiin kuluttaja-asioihin. Parlamentin ensimmäisessä täysistunnossa lähes 30 keskeistä valtakunnallista terveys- ja sosiaalialan järjestöä kokoontui keskustelemaan terveyspalveluista.

Eduskuntavaalien alla Kuluttajaliitto toi esiin keskeiset tavoitteensa tulevalle vaalikaudelle. Näihin tavoitteisiin kuuluivat vaatimukset siitä, että nykyaikaiset viestintäpalvelut on oltava kaikkien kansalaisten ulottuvilla, pankkien on tarjottava palveluita ja pikavipit on saatava markkinoilta pois.

Kuluttajan talouteen liittyen Kuluttajaliitto aloitti Tukea talouteen -hankkeen. Hankkeen kohderyhmänä olivat eläkeiän kynnyksellä olevat tai juuri sen ohittaneet ihmiset, joiden taloudellinen tilanne saattoi muuttua työelämästä siirtymisen jälkeen. Hanketta toteutettiin muun muassa vertaiskoulutajavetoisella Arki eläkkeellä -tapahtumakiertueella

2011

Kuluttajaparlamentti kokoaa kansalaisjärjestöt keskustelemaan kuluttaja-asioista

ja oppaalla. Lisäksi liitto käynnisti Matkalla jossakin Euroopassa -hankkeen, jossa kuluttajille kerrottiin matkailijan oikeuksista Euroopan unionissa. Hanke koostui eri puolilla Suomea pidetystä luentokiertueesta ja Matkalla jossakin Euroopassa -oppaasta.

Elintarvikesektorilla julkaistiin muun muassa arkiruuan tuunausopas, joka sisälsi tietoa terveellisestä ruokavaliosta sekä vinkkejä helppoihin arkiruokiin, kasvisten käytön lisäämiseen, ruokahävikin vähentämiseen, pakkausmerkintöjen lukemiseen ja kotitalouden menojen tarkkailuun. Lisäksi Kuluttajaliitto teki Oikeuskanslerin virastolle kantelun, jolla pyrittiin selvittämään, ovatko elintarvikkeita valvovat viranomaiset laiminlyöneet valvontatehtävänsä elintarvikkeiden virheellisten pakkausmerkintöjen osalta.

Kansainvälistä kuluttajan oikeuksien päivää vietettiin teemana Turvallinen kosmetiikka – Mitä sinun on hyvä tietää kosmetiikasta. Kuluttajaliitto järjesti myös paikallisyhdistysten jäsenille Kuluttajasta aktiivinen toimija energian kallistuessa -seminaarin. Seminaarin kautta jäseniä pyrittiin kannustamaan energian säästämiseen kotona ja liikenteessä.

Vuonna 2011 pidettiin ylimääräinen liittokokous. Edellisen vuoden liittokokouksessa jatkokaudeksi valittiin liiton puheenjohtaja Krista Kiuru joutui

jättämään tehtävänsä kesäkuun lopulla tultuaan nimityksi valtioneuvoston jäseneksi. Liittokokouksessa uudeksi puheenjohtajaksi valittiin joensuulainen kansanedustaja Riitta Myller.

Puheenjohtajan lisäksi liiton pääsihteeriksi vaihtui, kun eläkkeelle siirtyneen Sinikka Turusen tilalle valittiin pääsihteeriksi YTM Jyrki Konola. Konolan siirryttyä toisiin tehtäviin hänen tilalleen valittiin VTM Juha Beurling.

Kuluttajaliiton logoja vuosikymmenten varrelta.

2011

1990 1991 1992 1993 1994 1995 1996 1997 1998 1999 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015

KULUTTAJA-JÄRJESTÖJEN ASEMA VAHVISTUU

Työministeri **Lauri Ihalaisen** esittelemä ja valtioneuvoston hyväksymä uusi kuluttajapoliittinen ohjelma toi Kuluttajaliitolle suurempaa painoarvoa, koska ohjelmassa korostettiin aiempia ohjelmia enemmän kuluttajajärjestöjen asemaa. Uudessa kuluttajapoliittisessa ohjelmassa suositeltiin selkeyttämään viranomaisten ja Kuluttajaliiton välistä työnjakoa.

Vuoden 2012 aikana järjestettiin kunnallisvaalit. Myös Kuluttajaliitto julkaisi keskeisimmät tavoitteensa tulevalle valtuustokaudelle. Nämä tavoitteet olivat:

- lakisääteiset peruspalvelut kuntoon
- joukkoliikenne toimivaksi
- kunnalliset palvelut kaikille – myös niille, jotka eivät käytä Internetiä.

Ryhmäkannelainsäädännön uudistaminen on ollut Kuluttajaliiton yhtenä keskeisenä tavoitteena jo vuosia. Asiaa pidettiin esillä, kun Kuluttajaliitto teki asiasta aloitteen oikeusministeri **Anna-Maja Henrikssonille**.

Kuluttajaliiton edustajat vaikuttivat aktiivisesti käytetyn auton ostajan oikeuksien parantamiseen neuvottelemalla Autoalan Keskusliiton (AKL) kanssa työkalusta, jolla mahdolliset virheet voitaisiin ratkaista.

Tietoyhteiskunnan kehittämisessä keskeisin lainsäädäntöhanke oli tietoyhteiskuntakaaren valmistelu, johon liitto osallistui toimimalla sekä tietoyhteiskuntakaaren seurantarhymässä että useissa sen alatyöryhmissä.

Verkkokaupan suosio kasvoi vauhdilla ja yhä useampi teki ja maksoi ostoksensa verkossa. Myös Kuluttajaliitto tarttui tähän ajankohtaiseen aiheeseen ja julkaisi huhtikuussa verkkoneuvontamateriaalin otsikolla ”Ostospuntari”. Lisäksi Kuluttajaliitto järjesti lähiruokaseminaarin, jossa hahmoteltiin Kuluttajaliiton näkemyksiä ja näkökulmia lähiruokaan sekä erityisesti sen määrittelemiseen.

Kuluttajaparlamentissa syntyivät kannanotot niin alkoholimainonnasta, terveyskeskusten käyntimaksuista kuin kansalaisten oikeusturvasta vakuutusyhtiöiden päätösten muutoksenhakuelimissä.

Työtehoseura TTS liittyi uudelleen liiton tukijäseneksi. Lisäksi Kuluttajaliitto sai uuden valtakunnallisen yhdistysjäsenen Kulutusjuhlasta.

2012

Valtioneuvosto hyväksyy kuluttajapoliittisen ohjelman

KULUTTAJALIITON HISTORIAN SUURIN HANKE ALKOI

Kuluttajaliiton historian suurimmalle yksittäiselle hankkeelle saatiin lähtölaukaus, kun Raha-automaattiyhdistys myönsi liitolle merkittävän rahoituksen. Ravitsemussuositukset tutuksi eli Syö hyvää -hankkeen tavoitteena oli jalkauttaa uudet ravitsemussuositukset ruohonjuuritasolle laajan 21 yhteistyökumppanin muodostaman verkoston kanssa. Lisäksi Kuluttajaliitto sai maa- ja metsä-talousministeriöltä rahoituksen Älä heitä ruokaa pois -hankkeelle, jonka tavoitteena oli kannustaa kuluttajia kiinnittämään huomiota ruokahävikkiin. Tämä hanke muotoutui ensimmäiseksi Hävikkiiviikoksi.

Hävikkiiviikosta viestittiin yhdessä 39 järjestön, yrityksen ja yhteisön muodostaman verkoston kautta. Lisäksi useat lehdet ja bloggaajat ottivat asian omakseen. Kuluttajaliitto järjesti viisi kuluttajille suunnattua hävikkitapahtumaa Pirkkalassa, Kuopiossa, Raumalla, Järvenpäässä, Porissa ja Oulussa. Nämä tilaisuudet järjestettiin yhdessä muun muassa Maa- ja kotitalousnaisten kanssa. Hävikkiiviikon

aikana Motiva Oy järjesti Helsingin Narinkkatorilla Saa syödä! -tapahtuman.

Kansainvälisen kuluttajan oikeuksien päivänä järjestettiin joukkoliikenteen matkustajien oikeuksia koskeva yleisötilaisuus Helsingin päärautatieasemalla. Lisäksi toimintavuoden aikana Kuluttajaliitto kokosi yhdessä Kansaneläkelaitoksen tutkijoiden ja Pääkaupunkiseudun kuluttajien kanssa käytettyimpien yksityisten terveys- ja hoitopalveluiden hintatietoja pääkaupunkiseudulla.

Helsingin Sanomien vuonna 2013 tekemän tutkimuksen mukaan Suomen Kuluttajaliitto oli valtioneuvoston ministeriöissä neljänneksi kuunnelluin taho.

Vuonna 2013 Kuluttajaliitto aloitti koulutusyhteistyön Palvelualojen ammattiliiton (PAM) kanssa. PAM:n paikallisyhdistysten järjestämissä koulutustilaisuuksissa Kuluttajaliiton asiantuntijat kouluttivat PAM:n jäsenistöä kuluttajansuojaan liittyvissä kysymyksissä.

Järjestö- ja yhdistyspuolella Suomen Rautatiematkustajat ja Suomen Liikenneliitto (SuLi) liittyivät Kuluttajaliiton tukijäseniksi, ja kuluttajayhdistysten toimijoita koulutettiin hyvästä hallinnosta kansalaisjärjestöissä.

Liittokokous valitsi uudeksi puheenjohtajaksi Kuluttajaliiton entisen pääsihteerin helsinkiläisen VTM

Leena Simosen Pääkaupunkiseudun Kuluttajista. Liittokokouksessa myös hallitus uudistui merkittävästi merkittävän sukupolvenvaihdon myötä. Uuden puheenjohtajan johdolla paikallisyhdistyksiä ryhdyttiin aktiivisesti kannustamaan kohti maakunnallista mallia ja alueyhdyshenkilöjärjestelmästä luovuttiin. Tähän liittyen muun muassa Pirkkalan Kuluttajat muutti nimensä Pirkkanmaan Kuluttajiksi.

Kuluttajaparlamentin edustajat äänestämässä.

KULUTTAJA-LEHTI OSAKSI KULUTTAJA- LIIKETTÄ

Vuodesta 1967 ilmestynyt kuluttaja-asioiden aikakauslehti Kuluttaja siirtyi vuoden 2014 alusta Kilpailu- ja kuluttajavirastolta Kuluttajaliiton perustaman ja hallitseman Kuluttajätietoisuuden edistämisyhdistys ry:n eli Keryn julkaisemaksi. Lehden viisi työntekijää siirtyivät Keryn palvelukseen ja lehden toimitilat siirrettiin samaan taloon, jossa Kuluttajaliitto toimi. Tämä muutos oli seurausta jo vuonna 2012 hyväksytystä valtioneuvoston Kuluttajapolitisesta ohjelmasta, jonka perusteella kuluttajaliikkeen asemaa haluttiin vahvistaa ja Kuluttajaliiton ja viranomaisten välistä työnjakoa selkeyttää.

Vuoden 2014 aikana Kuluttajaliitto ja sen paikallisyhdistykset näkyivät entistä enemmän ja vahvempana julkisuudessa. Myös siirtyminen paikallisista maakunnallisiin kuluttajayhdistyksiin eteni. Vuoden aikana viisi kuluttajayhdistystä hyväksyi asiaan liittyviä sääntömuutoksia, lisäksi perustettiin yksi kokonaan uusi maakunnallinen kuluttajayhdistys (Päijät-Hämeen kuluttajat).

Ravitsemussuosituksien tutuksi eli Syö hyvää -hanke jatkui suunnitelmien mukaisesti. Hanke palkittiin Suomen lihavuustukijat -yhdistyksen toimesta Vuoden

den Painonhallintapalkinnolla. Lisäksi Kuluttajaliitto toteutti maa- ja metsätalousministeriön rahoittaman Hävikkiiviikon. Tapahtumaan osallistui tällä kertaa yli 80 järjestöä, yritystä ja yhteisöä, yli 40 ruokabloggaria. Lisäksi media oli laajasti mukana. Paikallistapahtumia järjestettiin pääkaupunkiseudulla. Motiva järjesti Hävikkiiviikolla Saa syödä! -tapahtuman Helsingissä.

Kansainvälisen kuluttajan oikeuksien päivän teema oli digikuluttajan oikeudet. Tilaisuudessa esiteltiin Kuluttajaliiton kannanotto, jossa vaadittiin kaikille kuluttajille vähintään 10 megatavun Internet-yhteyttä. Lisäksi kirjastot ympäri maata järjestivät aiheita koskevia näyttelyitä ja liiton verkkosivuilla julkaistiin kuluttajien tietosuoja koskeva tietopaketti.

Toimintavuoden aikana Kuluttajaliitto sai paljon näkyvyyttä eri medioissa. Kuluttajansuojaan liittyen Kuluttajaliitto teki Finanssivalvonnalle pankkien ja kiinteistönlähtäjien kytkykauppaa koskevan toimenpitepyynnön. Mediahuomiota sai myös Kuluttajaliiton ja sen paikallisyhdistysten jatkama kysely yksityisten lääkärinasemien terveystietojen hinnoista.

Kuluttajaliitto otti osaa Suomen Kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumukseen. Liitto oli myös mukana järjestökoalitiossa, joka vaati julkilausumassaan kiertoaloutta yhdeksi seuraavan hallitusohjelman keskeiseksi tavoitteeksi.

2014

Kuluttajaliiton
verkkosivuilla
vierailaan yli
miljoona kertaa

Suomen luonnonsuojeluliitto hyväksyttiin Kuluttajaliiton tukijäseneksi.

Myös hallinnon ja koulutuksen puolella tapahtui useita uudistuksia. Sosiaalinen tilinpito laajentui Kuluttajaparlamentin toiminnasta muuhun Kuluttajaliiton toimintaan, Kuluttajaliitto sai Palkansaajasäätiöltä rahoitusta Kuluttaja-akatemia-koulutusohjelman

kehittämiseen ja kesäkuussa julkaistiin ensimmäinen liiton sidosryhmille tarkoitettu sähköinen uutiskirje. Liitto avasi myös Twitter-tilin. Yksi osoitus sähköisten tiedotus- ja palvelukanavien merkittävytydestä oli se, että vuoden 2014 aikana Kuluttajaliiton verkkosivuilla vierailtiin yhteensä 1 018 000 kertaa, kun vuonna 2008 vierailujen määrä oli 580 000.

Hävikkiiviikko, Saa syödä -tapahtuma Helsingin Narinkkatorilla 2014.

2014

1990 1991 1992 1993 1994 1995 1996 1997 1998 1999 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2015

KULUTTAJALIITON Viestintä Kehittyy

Vuosi 2015 oli eduskuntavaalivuosi. Myös Kuluttajaliitto evästi pääministeri Juha Sipilän uutta hallitusta. Kuluttajaliiton tavoitteena oli lisätä merkittävästi kilpailua kuluttajien eduksi, parantaa kuluttajien taloudellista turvallisuutta, edistää kestävää ja eettistä kuluttamista sekä parantaa kuluttajien oikeusturvaa julkisen sektorin menoja juurikaan lisäämättä. Liiton tavoitteisiin kuuluivat esimerkiksi ryhmäkanne, kauppojen vapaat aukioloajat ja kiertotalouden edistäminen sekä puhelinmarkkinoinnin tiukempi sääntely.

Toimintavuoden aikana Kuluttajaliitto terävöitti profiiliaan myös koulutusjärjestönä, kun Kuluttajaliiton organisoima Kuluttaja-akatemia aloitti toimintansa. Nimensä mukaisesti Kuluttaja-akatemia tarjoaa laaja-alaista kuluttaja-asioihin keskittyntä koulutusta sekä Kuluttajaliiton jäsenille että muille kuluttaja-asioista kiinnostuneille tahoille. Kevään ja syksyn aikana Kuluttaja-akatemian puitteissa järjestettiin tilauskoulutusten lisäksi useita avoimia yleisötilaisuuksia, joiden teemana olivat muun muassa

2015

Kuluttaja-
akatemia aloittaa
toimintansa

Kuluttajaliitto aloitti vuoden 2015 aikana kauan odotetun viestintä uudistuksen. Uudistukseen kuuluivat uuden viestintästrategian laatimisen ja viestintäprosessien kirkastamisen ohella visuaalisen ilmeen ja verkkosivujen uudistaminen. Uudistuksen myötä esimerkiksi Kuluttajaliiton oranssi tunnusväri vaihtui tummaksi mintuksi.

Vuoden aikana lähetetyt lukuisat Facebook- ja Twitter-viestit useine seuraajineen olivat konkreettisia mittareita siitä, kuinka Kuluttajaliiton viestintä sosiaalisessa mediassa lisääntyi vuosi vuodelta.

KULUTTAJALIITTO
KONSUMENTFÖRBUNDET

Kuluttajaliiton logo uudistuu.

Potilaan näkökulmaa käsittelevä paneeli Eurooppasalissa.

vuokranantajien ja vuokralaisten velvollisuudet ja oikeudet, elintarvikkeiden markkinointi sekä kuluttajan henkilökohtaisen talouden hallintaan liittyvät asiat.

Syksyllä 2015 Kuluttajaliitolla oli yhteensä 60 valtakunnallista, maakunnallista ja paikallista kuluttajayhdistystä. Pari vuotta aiemmin alkanut uudistus, jossa paikallisyhdistyksiä on ryhdytty aktiivisesti kannustamaan kohti maakunnallista mallia, jatkuu edelleen 2015. Esimerkiksi Pirkanmaan alueella uudistukseen on oltu tyytyväisiä, sillä uuden nimen koetaan lisäävän yhteisöllisyyttä sekä yhdistävän alueen kuluttajat aiempaa paremmin.²

² Pirkanmaan Kuluttajat muuttivat vuonna 2013 nimensä Pirkanmaan Kuluttajiksi.

2015

1990 1991 1992 1993 1994 1995 1996 1997 1998 1999 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014

KULUTTAJALIITON PUHEENJOHTAJAT JA PÄÄSIHTEERIT

1985/1990–1991

Kaj Bärlund
puheenjohtaja

1991–1994

Elisabeth Helander
puheenjohtaja

1994–1998

Terttu Malin
puheenjohtaja

1998–2001

Paula Viertola-Jern
puheenjohtaja

2001–2007

Susanna Rahkonen
puheenjohtaja

2007–2011

Krista Kiuru
puheenjohtaja

2011–2013

Riitta Myller
puheenjohtaja

2013–

Leena Simonen
puheenjohtaja

1978/1990–1997

Leena Simonen
pääsihteeri

1997–2011

Sinikka Turunen
pääsihteeri

2011

Jyrki Konola
pääsihteeri

2011–

Juha Beurling
pääsihteeri

KULUTTAJALIITON JÄSENET 2015

60 kuluttajayhdistystä, henkilötukijäseniä sekä 15 yhteisöjäsentä:

Agronomiliitto ry
Akava ry
Ammattiliitto Pro ry
Ehkäisevä Päihdetyö EHYT ry
Eläkkeensaajien Keskusliitto ry
Kotien Puolesta Keskusliitto ry
Pieni- ja Isokenkäiset ry
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
Suomen Elintarviketyöläisten Liitto SEL ry
Suomen Liikenneliitto SuLi ry
Suomen Luonnonsuojeluliitto ry
Suomen Monikkoperheet ry
Suomen Potilasliitto ry
Suomen Rautatiematkustajat ry
Työtehoseura TTS

25 v.

Vaikuttavaa toimintaa kuluttajan parhaaksi

KULUTTAJALIITTO
KONSUMENTFÖRBUNDET
